

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Старогутського НВК

«ЗЗСО І – ІІІ ст. – ЗДО»

Середино – Будської міської ради

_____ Ю. ТРОФИМЕЦЬ

Програма
із протидії булінгу,
жорстокості та насильства
в учнівському
середовищі
на 2021 - 2022 н.р.

Пояснювальна записка
до програми з протидії булінгу, жорстокості та насильства у шкільному
середовищі на 2021-2022 навчальний рік

1. ЗМІСТ ПРОБЛЕМИ.

Основним завданням сучасної школи, що підтверджується й поширюється Міністерством освіти і науки України та Міжнародною організацією ЮНІСЕФ є створення нового освітнього простору, головними засадами якого є створення безпечного навчального середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Концепція «Нова українська школа» (НУШ) вимагає реформування існуючого алгоритму розвивальної, корекційної та профілактичної роботи, адже дуже часто в освітніх закладах постає проблема булінгу та порушення норм поведінки учнями, що не дозволяє в повному обсязі досягти поставлених демократичних орієнтирів. Важливою умовою ефективності роботи працівників психологічної служби є розставлення пріоритетів та цілей, викладених комітетом ООН: взаєморозуміння, взаємоповага, дружня атмосфера, пріоритет прав людини, толерантність, постійний розвиток, активна життєва позиція, здоровий спосіб життя, людяність, порядність, повага до приватного життя, мир, єдина країна.

Булінг (знуцання, цькування, залякування) – це зарозуміла, образлива поведінка, пов'язана з дисбалансом влади, авторитету або сили. Булінг проявляється в багатьох формах: є вербальна, фізична, соціальна форми булінгу, а також кіберзалякування.

Стаття 1. Вербальний булінг

Словесне знущання або залякування за допомогою образливих слів, яке включає в себе постійні образи, погрози й неповажні коментарі про когось (про зовнішній вигляд, релігію, етнічну приналежність, інвалідність, особливості стилю одягу і т. п.).

Стаття 2. Фізичний булінг

Фізичне залякування або булінг за допомогою агресивного фізичного залякування полягає в багаторазово повторюваних ударах, стусанах, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Стаття 3. Соціальний булінг

Соціальне залякування або булінг із застосуванням тактики ізоляції припускає, що когось навмисно не допускають до участі в роботі групи, трапеза це за обіднім столом, гра, заняття спортом чи громадська діяльність.

Стаття 4. Кіберзалякування

Кіберзалякування (кібернасильство) або булінг у кіберпросторі полягає у звинуваченні когось з використанням образливих слів, брехні та неправдивих чуток за допомогою електронної пошти, текстових повідомлень і повідомлень у соціальних мережах. Сексистські, расистські та подібні їм повідомлення створюють ворожу атмосферу, навіть якщо не спрямовані безпосередньо на дитину.

Актуальність булінгу, насильства в учнівському середовищі зумовила необхідність системного підходу в профілактиці даних явищ.

З цією метою в закладі освіти створено програму з протидії булінгу, насильства в шкільному середовищі.

2. ОСНОВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ.

Головною метою програми з протидії булінгу, жорстокості та насильства у шкільному середовищі закладу є навчання дітей і дорослих безпечній взаємодії в освітньому процесі, а також захист дітей від булінгу, насильства та зловживань з боку однолітків і дорослих (батьків, опікунів або працівників навчальних закладів).

Поставлена мета досягається за рахунок послідовного вирішення наступних завдань:

1. Вивчення теоретичних аспектів проблеми з позиції різних наук (філософії, фізіології, психології, соціології, педагогіки) і використання інформації в роботі з педагогами та батьками.
2. Відпрацювати систему узгоджених поглядів і уявлень учнів, педагогів, психолога, батьків на освітнє середовище школи;
3. Обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника процесу;
4. Скласти доступний алгоритм освітнього реагування та протидії булінгу і насильства;
5. Сформулювати конкретні рекомендації учням, педагогічним працівникам, адміністрації школи, батькам щодо організації безпечного середовища в навчальному закладі.

3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ:

1. Ознайомлення учасників освітнього процесу з нормативно- правовою базою та регулюючими документами щодо превенції проблеми насилля в освітньому середовищі.
2. Проведення зустрічей, круглих столів, семінарів, тренінгів із залученням представників правоохоронних органів, служб соціального захисту, медичних установ та інших зацікавлених організацій.
3. Запровадження програми правових знань у формі гурткової, факультативної роботи.
4. Організація роботи гуртків, факультативів із психології.
5. Створення інформаційних куточків для учнів із переліком організацій, до яких можна звернутися у ситуації насилля та правопорушень.
6. Ознайомлення учителів і дітей з інформацією про прояви насильства та його наслідки.

7. Батьківські збори – це форма організації спільної діяльності батьків, учителів, практичного психолога та соціального педагога, яка передбачає їх спілкування з метою обговорення актуальних питань навчання і виховання, ухвалення рішень.
8. Консультації - форма роботи з батьками, яка передбачає надання фахівцями психологічної служби допомоги батькам із різних проблем родинного виховання.
9. Педагогічний консилиум - форма спілкування учнів, учителів, фахівців психологічної служби навчального закладу та батьків, метою якої є цілісне, різнобічне вивчення особистості учня, вироблення єдиної педагогічної позиції; визначення головних напрямів удосконалення виховного процесу зусиллями вчителів, батьків, самого учня; тренінги спілкування, методики оволодіння аутотренінгом.
10. Для успішного попередження та протидії насильству треба проводити заняття з навчання навичок ефективного спілкування та мирного розв'язання конфліктів.

4. ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Організована таким чином робота за профілактичною програмою дозволить здійснювати психологічний супровід усіх учасників освітнього процесу: збільшення кількості учнів обізнаних у питаннях з протидії булінгу, жорстокості та насильства, зниження кількості дітей з девіантною поведінкою, уникнення ситуацій, та спроб здійснення насильницьких проявів за допомогою просвітницької діяльності.

Переваги цієї програми

Найбільший ефект програма може мати, як цілісно реалізована система спільної діяльності педагогів, практичного психолога, адміністрації школи та батьків, спрямована на активне пристосування учнів до соціального середовища, розбудову дружніх взаєностосунків, збереження психологічного здоров'я.

СИСТЕМА ПРОГРАМНИХ ЗАХОДІВ на 2021 - 2022 навчальний рік

№	Зміст роботи	Терміни	Відповіда льний
1.	Створення і доведення до відома відповідальних осіб наказів щодо організації роботи з протидії булінгу, жорстокості та насильства в закладі освіти.	Протягом року	Адміністрація закладу
2.	Внесення до планів роботи педагогічних рад і нарад при директорів школи питань щодо профілактики булінгу, жорстокості та насильства в освітньому просторі. Забезпечення розгляду даних питань на засіданнях педрад і нарад при директорів школи.	Протягом року	Адміністрація закладу
3.	Нарада при директорі: «Контроль стану попередження випадків булінгу, жорстокості та насильства в учнівському середовищі».	Квітень	Директор Ю.Трофимець
4.	Вивчення законодавчих документів, практик протидії цькуванню, жорстокості та насильства в учнівському середовищі.	Протягом року	Директор Ю.Трофимець
Діагностика			
1.	Провести тест шкільної тривожності підлітків за методикою Кондаша – 8 кл.	Протягом року	Практичний психолог
2.	Провести діагностику вад особистісного розвитку (ДВОР Киричука) – 6 кл.	Протягом року	Практичний психолог
3.	Провести методику виявлення схильності до неадекватної поведінки 6 - 9 кл.. (М.Горська).	Протягом року	Практичний психолог Соціальний педагог
Корекція			
1.	Провести корекційно-розвивальну програму формування стійкості до стресу у дітей дошкільного віку і школярів «Безпечний простір» (за потребою).	Протягом року	Практичний психолог Соціальний педагог
2.	Провести просвітницько-профілактичну програму «Не смійся з мене» - 6 кл.	Протягом року	Практичний психолог
Просвіта і профілактика			
1.	Провести години спілкування: - «Чи вміємо ми дружити» - 6 кл.; - «Веселкова країна радості» 2 кл.;	Жовтень Листопад	Практичний психолог

	<ul style="list-style-type: none"> - «Толерантність у житті людини» - 3 кл.; - «Життя прекрасне. Безвихідної ситуації не буває» - 7 кл.; - «Спілкуємося толерантно» - 4 кл.; - «Поведінка людини та її вплив на життя і здоров'я» - 9 кл.; - «Виховання особистісних якостей» - 6 кл.; - «Як довіряти і бути вдячним іншим» - 7 кл.; 	<p>Грудень Січень</p> <p>Лютий Березень</p> <p>Квітень Травень</p>	
2.	Проведення бесід, виховних годин, тематичних заходів з профілактики булінгу, жорстокості та насильства в освітньому середовищі.	Протягом навчального року	За виховним планом класних керівників
Консультування			
1.	Провести групові консультації: <ul style="list-style-type: none"> - «Вибір адекватного рівня вимог до дитини» - батьки; - «Формування позитивної самооцінки, впевненості у своїх силах, почуття власної гідності» - батьки. 	<p>Жовтень</p> <p>Грудень</p>	Практичний психолог
2.	Провести індивідуальні консультації: <ul style="list-style-type: none"> - «Чому дитина обманює» - батьки; - «Наслідки дитячих психотравм» - педагоги; - «Що малює ваша дитина» - батьки; - «Дитячі страхи» - педагоги. 	<p>Січень Лютий</p> <p>Березень Квітень</p>	<p>Практичний психолог</p> <p>Соціальний педагог</p>